Голос
ТИЖНЕВИК

Львів 31 жовтня 1937

Рік I. Ч. 42.

Передплата:
(в краю, ЧСР, Австрії й Румунії) місячно 60 гр., чвертьрічно зл. 1·60, піврічно зл. 3·—, річно зл. 5·50. В інших краях піврічна передплата 1 амер. доляр, річно 2 амер. доляри, або їх рівновартість у валюті даної держави.

Ціна 15 гр.

Адреса: „ГОЛОС" Львів, Міцкевича ч. II.

ДУМКИ В РОКОВИНИ

Є правда незрушима, велика, вічна! Правда великої живої Віри, правда великої Ідеї.

Суть тієї правди в тому, що велика жива Ідея, Слово великої живої Віри раз засіяне у людських душах, засвідчене і підтверджене жертвенним життям і геройською смертю його пророків, носіїв, визнавців — є невмируще, безсмертне, вічне, само непоборне а всіх побіджаюче.

І во віки вічні, всупереч усім й усьому, що встає проти його, — воно завжди полоняватиме своєю незнищимою силою і притягаючою величчю гарячі серця, завжди находитиме все нових і нових своїх борців, героїв і мучеників. І скорше чи пізніше воно таки побідить, таки буде тріюмфувати.

Ця правда великої Віри й Ідеї має теж своє повне пристосування, коли йде мова про ідею нації і віру в націю.

Життя — існування і зміст — національної ідеї тісно й нерозривно зв'язане із життям самої нації. Нація є її джерелом, вона ж — національна ідея — кожночасний і повсякчасний виразник та показчик змагань нації.

Національна ідея находить своє найяскравіше і найповніше проявлення у житті — словах і чинах, — національних геніїв, пророків, вождів, а своє найсильніше утвердження у повному посвяті та пристрастної любови житті найкращих синів нації.

Національна ідея — це крик душі нації за вольним і повновартим життям. Вона зроджена із відвічного змагання нації за свій якнайповніший і якнайсильніший всебічний розріст, силу і могутність.

На означеному рівні національна ідея скристалізовується як ідея націоналізму. Та проте оте її скристалізування і розвиток ніколи вповні незакінчені, як ніколи незакінчений є розвиток життя нації. Національна ідея очолює й опромінює ціле національне життя.

Перед поколіннями кожного народу простелюється довгий і твердий шлях до здійснювання національної ідеї.

І тут повсякчасно особливе й гостро актуальне значення має і завжди матиме преважна проблема взаємовідношення між тією ідеєю і її носіями, визнавцями, і тими, що її здійснюють. Між ідеєю, яка манить та владно кличе на довгий і затяжний бій за її здійснювання, — і тими, що слухають цього поклику і пориваються на цей бій. Перед цілими поколіннями простелився довгий і твердий шлях...

На довгому і твердому шляху не один знеможеться, не один зневіриться. Не один упаде на якомусь там етапі або зійде на бік і піде блукати манівцями. Не одна людина, не один гурт!...

Буває, що на манівці зійде цілий нарід. І блукаючи по історичних роздоріжжях входить на похилу й спадисту дорогу, що веде до занепаду, безсилля, неволі...

Але піднимаються із упадку одиниці, піднимаються і народи. Історія багата на факти занепаду, але й багата на факти відродження націй.

В чому суть відродження означеної нації? — Можна сміливо сказати, що відродження нації — це відродження національної традиції.

Коли нарід підупадає, затрачує щораз більше свідомість того, хто він і чим був у минулому. Затрачує теж свою велику й далеку мету і в сучасному і ще більше в майбутньому.

Коли ж нарід відроджується, він розгортаючи і відкидаючи попіл обезсилюючої несвідомости — віднаходить, часто вже ледві тліючу, іскорку національної самосвідомости й історичного післанництва. Він починає її роздмухувати, дбайливо докидаючи все більше й більше палива — своєї любови до неї, відданости і готовости посвяти. І несподівано ясним і радісним — полум'ям спалахує століттями пригасла іскра й розгоряється все дужче й дужче із кожним десятиліттям, кожним роком, кожним днем.

А коли відродження нації — це відродження національної традиції, тоді ясним стає, яка величезна вага плекання національної традиції.

Немає, мабуть, нічого більш таємного і величнього, як цей дивний і якийсь майже незбагнутий вплив, що проміняє із кожної пам'ятки минулого та заполонює прийдешніх!

Якась невидна, а проте могутня і владна сила знімається над пам'ятками минулого, і запалює і дає силу душам усіх, що це минуле люблять, ним дорожать, його у своїх гарячих серцях як найбільший і найцінніший скарб зберігають. Цей сам запал, віра, готовість посвяти, відвага йти і на найтяжче во ім'я великої ідеї, для неї жити і за неї вмирати, що горіли в серцях і душах безсмертних національних героїв у минулому, — якось невидно і таємно передаються серцям і душам тих, що палають великим бажанням бути гідними нащадками великих предків.

Пам'ятки минулого — це наявні, чітко означені етапи й дороговкази на історичному шляху нації в її великому поході до здійснювання свого післанництва. Це великі свідки минулого, що пророчисто, ясно і непомильно вказують єдиноправильний шлях сучасникам і прийдешнім, тим усім, які це сучасне і прийдешнє бажають самі по своїй волі й уподобі, задивлені і залюблені в те історичне найглибше та найцінніше нації, своєю власною силою, власним запалом, зусиллям і кров'ю виковувати, творити.

На тернистому й далекому історичному шляху нації, що хоче бути великою і вірною свому призначенню, мусить завжди ясно палати непомильний та одинокоправильний, від гарячої, жертвенної, святої крови найкращих її синів багряний дороговказ: міцна, незламна жива віра в себе саму, у свої власні сили!

Завжди жива і ніколи не притьмарена традиція великого Минулого й безустанне найбільш зусильне змагання творити власну національну силу, щоб могти життєву дійсність самому творити як у сучасному так й у майбутньому, — ось єдине, що є на потребу.

Серед загального розпорошення, метушні, хаосу одиноким рятунком є тільки наша власна гідна, тверда й рішуча життєва постава і наша незламна віра у свою велику націю та її історичне післанництво.

І нагадувати про це та міцно собі усвідомлювати треба завжди!

Сплатімо великий довг!

„Немає більшої любови, як та, коли хтось життя своє віддає за братів своїх!"

Так — за Святим письмом — годиться сказати про Тих, що лягли за рідний край і нарід.

Та чи не можна сказати так і про тих, що сили свої і здоровля своє віддали за нас? Віддали — і живуть, животіють між нами, звичайно в злиднях, у холоді й голоді, бо й заробити не годні, будучи або каліками без рук і без ніг, або важко хворими від ран...

Це українські інваліди.

Є їх ще понад дві тисячі людей. Щоб забезпечити їм найскромніший прожиток, треба мати понад сто тисяч злотих річно. Нашим моральним обов'язком є зложитися на цю суму — і на ще більшу.

Іде місяць — листопад...

В цьому місяці згадаймо тих, що не жаліли здоровля й віддали його за свій нарід. І не жаліймо жертви на ту благородну ціль.

Нехай посилиться жертвенність на Українських Інвалідів! Ніхто не сміє відмовитися від помочі Українським Інвалідам в Листопаді. Бо це їх місяць — Листопад...

Вони ждуть на нашу поміч, вірять в неї...

І подамо їм помічну руку — не як милостиню, тільки як скромну сплату Великого Довгу...

Цього вимагає наша честь перед нами самими і перед світом!

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ У ЛЬВОВІ

Із цим числом розсилаємо розрахункові переказк „Голосу" ч. 249. Просимо Вп. Передплатників вплачувати передплату на дальші місяці — останній чвертьрік, і Вп. Кольпортерів вирівнювати належності за кольпортажу.

Із СУЗ

ВИБОРЧА КОМЕДІЯ

12. жовтня проголосила Москва речинець для відбуття чергового свойого блефу, який вона шумно називала „найдемократичнішими виборами до верховної ради СССР.“ „Вибори“ мають відбутися, як ми це повідомляли 12. грудня. Тепер ввесь совєтський апарат занятий тільки одним: „Виборами“. Все інше пішло на задній плян. Большевицька преса посвячує цілі сторінки „передвиборчій підготові“. І з тих всіх звітувань і дописів большевицької преси з місць, як не може краще проявляється вся захіжданість большевицької системи і московського імперіялізму. Ці звіти повні суперечностей між шумихою большевицького агітпропу і правдивою, жорстокою підсовєтською дійсністю. І цієї дійсности не годні жадними високопарними фразами закрити ні письмаки большевицьких газет ні агітатори „радісних“ сталінопоклонних віч.

Немає числа „Вістей“, в якому не писалося б про „спонтанну вдячність“ трудящих „для найгеніяльнішої (!?) людини на світі“ ((так!) — Сталіна за визначення речення „виборів“ (і за це теж треба висказувати подяку — ред.).

З одної сторони блеф про „спонтанність“, а з другої — краще послухаймо, що пише сам орган „українського“ „уряду“ — „Вісті“.

І так в числі з 10. Х. стверджують вони, що „в цілій житомирській области підготова до виборів немає жадного розмаху“. Мабуть іде тут „Вістям“ про брак „розмаху“ ГПУ! А далі читаємо: „Ряд районів ще зовсім не готовий до виборів. Жадної підготовчої роботи не провадиться. З цього користуються **КЛАСОВО-ВОРОЖІ ЕЛЕМЕНТИ** і намагаються провадити антирадянську агітацію“.

Отже „спонтанність“ трудящих не така то вже велика, коли серед тих „розентузіязмованих“ мас можна провадити антирадянську агітацію!

„Вісті“ же з 11. Х. нарікають у своїй передовиці, що „роз'яснювальна робота положення про вибори (виборчої ординації — ред.) тільки що починається, особливо по селах проходить вона вперті незадовільно“. Колбуди теж саботують всяку підготову й самі агітації не ведуть.

Знову „Вісті“ з 16. Х. б'ють на сполох, що „в окремих районах Вінницької области у дільничні виборчі комісії пролізли **ВОРОЖІ ЕЛЕМЕНТИ**“, що „у Чер новецькому районі до дільничної комісії села Біляни пролізли **СИН КОЛИШНЬОГО КУРКУЛЯ** і активний колись **ПЕТЛЮРІВЕЦЬ**“. А далі читаємо: „Були випадки, коли й до складу деяких дільничих виборчих комісій Харківської области пролізли **НАЦІОНАЛІСТИЧНІ ЕЛЕМЕНТИ**“.

Ми могли б навести ще більше цитат самої большевицької преси, яка при викриванні діяльности націоналістичного підпілля, що „старається використати — це сама ця преса пише — вибори для своїх цілей, заєдно кричить, що „віддані комуністичній партії маси“ до кінця винищать „**НАЦІОНАЛІСТИЧНЕ ОХВІСТЯ**“. Та не тільки большевицька преса повна таких і тим подібних перехвалок, те саме говорять на вічах „вожді“ українського народу — Косіор, Кудрявцев, Петровський та інші, те саме говорять вони у своїх вірнопідданчих телеграмах, які щоденно висилається з Києва, або інших міст України „великому вождеві народів“.

Кожна така телеграма, кожна заява і промова меншого „вождя“ на СУЗ, кожна передовиця большевицької преси і кожний допис роб- чи селькора кінчиться одним і тим самим: „**ДО КІНЦЯ ВИКОРЧУВАТИ ТРИЧІ ПРОКЛЯТУ БАНДУ БУРЖУАЗНИХ НАЦІОНАЛІСТІВ**“.

МОСКВА КЛИЧЕ ВСІ СВОЇ СИЛИ НА ЧЕРГОВУ РОЗПРАВУ З УКРАЇНСТВОМ ТА НЕ ТІЛЬКИ УКРАЇНСТВО НА СУЗ ВІДПОВІСТЬ ГОСТРИМИ ПРОТИУДАРАМИ!

МИ ВСІ МУСИМО ВИНИЩИТИ ВСЯКІ ПРОЯВИ МОСКВОФІЛЬСТВА ПОЗА СУЗ, У ЯКІНЕБУДЬ ШАТИ ВІН НЕ УБИРАВСЯ БИ! ЦЬОГО ВИМАГАЮТЬ ВІД НАС ГЕРОЙСЬКІ БОРЦІ ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВНІСТЬ НА ПРОТИМОСКОВСЬКОМУ ФРОНТІ НА СХІДНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ!

Соціялізм і дійсність

Завмирання доктрин, всевладних в XIX. ст. наступає ще швидче, ніж про це думали найгірші песимісти. Йде крах і розвал доґм, які непохитно панували в нас до Революції 17. року, крах соціялізму і його джерела — доктрини матеріялізму. Наступає це не тільки ззовні, підо впливом звитяжного походу нового світогляду, але й із середини. Гине він так само швидко, як швидко зродивсь після ідеалістичних систем Геґеля і Шеллінґа німецької філософії 40. рр. минулого століття. Всі гасла, як свобода, рівність і братерство, зроджені революцією 1789. р., перетривали тільки до 1914. р., після чого в круттжі світових подій спопеліли, а якщо ще й залишились — то звичайними фразами.

Успіх большевицької революції на Україні завдячує Москва саме гомінкій демагогії цих кличів і безмежній нераз наївности провідних людей. Перші поривали маси, провід не міг, чи не вмів кинути рівних їм натугою націоналістичних. І сталося так, що ворожа ідеологія роззброїла морально маси й накинула їм те, проти чого вони боролись. Чи „пролетарська“ революція з полатаними кличами 89. р. є дійсно пролетарською? Чи, використовуючи згадані кличі зможе їх вона здійснити? Отакі питання почало видвигати життя все частіше.

Кавцький, духовий вождь і наставник німецької соціял-демократії, закидає російській революції „міщанство“. Він каже, що тільки повний неук в ділянці історії соціялізму може вважати того роду ідеологію за найвищий вицвіт марксівської думки“ (Кавцький: Революція пролетаріяту). Що ж сталося, що творець ерфуртської програми німецької соціялдемократії, стопроцентовий марксист, лає російських непохитних марксистів? Лає ще далеко перед націонал - соціялістичним переворотом, коли ще свято вірив у перемогу своєї партії? Отже хтось з них впав у єресь. Задалеко завела б нас критика поглядів самого Маркса в цій справі. Скажемо коротко, що і Маркс й Енґельс і Кавцький і всі їх західньо-європейські наслідувачі стояли на еволюційнім шляху. Вони вірили, що до соціялізму треба йти еволюційним шляхом. Ось чому згаданий вже Кавцький пише, що „комуністична партія, зроджена з російської революції, перестане впливати на пролетаріят і зникне разом із російською революцією. Що комуністична партія — це тільки секта, яка не відіграє жадної ролі“ (ібід.). ! що ж сталося з російською революцією?

Вже гістерична Роза Люксембурґ кидала в 1918. р. пеани на честь революції в Росії. „Основна наука кожної великої революції — писала вона — її життєве право каже: або треба йти дуже швидко вперед, залізною рукою ломити всякі перешкоди..., або буде вона відкинена назад і здушена“ (R. Luxemburg — Die russische Revolution, 1922. S. 77, 78).

Тим основно рвала вона з тактикою своїх приятелів і большевики лізну руку“ на СУЗ. Вони одним махом зірвали з еволюцією Маркса і Ко., а вступили на революційний шлях, шлях „залізної руки“ так оспіваної товаришкою Лібкнехта. З цим зовсім не криються вони — большевики. Сталін у своєму рефераті на пленум ЦКВКП(б) з дня 3. III. 1937. р. отверто сказав, що „в боротьбі з троцкізмом (отим самим стопроцентовим марксизмом — В. П.) потрібні тепер не давні методи, не методи дискусії, але нові методи, **методи вириваня з корінем і розгрому**“. (підкр. моє — В. П.). Отже давно відома правда: боротьба не із системою експлуатації, а з людьми; цезаризм у своїй найгіршій формі.

Це настала та революція від якої Пушкін дрижав, називаючи її „безмисленим бунтом“ а її вожаків „жестокосердними людьми“. Достоєвський добачував її зародки в російській інтеліґенції ще задовго до революції, коли казав: „вам пакажі смертную казнь і пакажі вам пальчік, ви із таго і із другого однаково похвальную мисль виведете да єщо давольни астанетесь“ (Ідіотъ). А Горкій творив леґенду такої революції „скіфов с раскосими і жадними ґлазами“ (Блок) словами:

> А ви на землє праживете,
> Как черві слепие живут,
> Ні сказок пра вас нє раскажут
> Ні песен пра вас нє спают.

Цю „жестокую“ пісню, пісню жадоби крови й пімсти, цей „безмисленний бунт“ запозичили вони від своїх попередників, яким Дідро гукав з іронією:

„І мої руки беруть кишки священника з браку шнурка, щоб вішати королів“

І хоч барон Гольбах та Ґрім були великими лібералістами, одначе слушно Дідро написав для них цей афоризм; він криваво здійснився не тільки кілька літ пізніше. Зреалізували його знаменито большевики, а особливо в Україні. Їх ненависть була безмежна, як безмежно жорстокою є душа москаля. Їх революційність, що не мала ніякого теоретичного обоснування в соціялістичному корані, вилилась у сліпу ненависть мас.

Ввесь перебіг російської революції — це у великій мірі повторення 1789. р. І Ленін і Сталін і всі Дзержінскі мали первообраз в Дантоні, Робеспієрі, Мараті. Мала російська революція своїх Якобінів, жиронду, свій кривавий Брюмер. І як ті черпали своє натхнення в свободолюбному „Contrat social“, — другим став за євангелію життя — Das Kapital. І як перші так і другі вкінці заперечили на ділі свої ідеали.

Большевицькі вожаки, що хотіли до 17. р. утопією наповнити проґалини своєї куцої програми, врешті заперечили і її основи. Так Ленін, який між іншим відкидав державу, створив її; він ішов проти в'язниць, створив підвали чека, йшов за свободу, поневолив слабші народи. Виповів війну бюрократії — царській, створив ще сильнішу — ГПУ, створив модерний апарат, бодай в зародках. Про цього Леніна писав у своїх споминах „Після війни“ І. Черчіль: Ленін — це була величезна неґація. Він заперечував Бога, царя, мораль, контракти — умови, довги, ренти, інтереси, закони і звичаї століть, усі забобони, чи то письмом, чи словом, всю ту структуру людства, що споює його і сьогодні. Врешті він заперечив себе самого. Він заперечив комуністичну систему. Оголосив Неп і визнав приватну торгівлю“. Чи цей спостережливий англієць не мав рації? А коли сьогодні стара большевицька ґвардія дістала „по мордам“ за „троцкізм“ і зійшла із сцени, всі ті Пятакови, Бухаріни, Каменєви, які були батьками сучасного комунізму, то це щераз зайвий доказ, що еволюція „пролетарської революції“, що її Кавцький називає „міщанською“, кінчить так само бонапартизмом, ідеєю підбою сусідів, ідеєю знищення сильної Вандеї. Підбехтана тріумфом перемоги власного буржуа, шукатиме його за своїми кордонами, щоб тим „обивателям“ накинути свою самодержавну волю. Зникли всі сльозові ідейки про свободу, рівність і т. д., щоб дати місце п'ястукові, яким зараз вітаються доморослі „герої“ всіх „униженних і аскарбльонних“...

Що це значить, чого наділі домагається „пролетарська“ революція? Братерства народів? Знищення експлуатації? Зовсім ні! Як еволюціоністи так і революціоністи домагаються політичної влади. Дуже ясно про це сказав сам Кавцький — „соціялізм не родиться з боротьби з голодом, але з боротьби за свободу (так!) і **владу** (підкр. моє — В. П.) (Ібід.). Отже передовсім владу. Того чекав Маркс від англійс. робітників, від французьких. Того домагався Енґельс, а діп'яв Ленін. Правда, всі вони ту владу вважали за „конечне зло“, але йшли до того, використовуючи всі засоби. І тому російська, як і інші революції, не хотіла „хліба й ігриц“ — це було для голоти, а тільки влади. За неї пішла в льохи ГПУ і стара ґвардія.

В „диктатурі пролетаріяту“ заснував бонапартизм. З сумом стверджує це й сама російська еміґрація. „Інтелектуальна свобода для відкриття скомплікованих формул життя більше Росії не потрібна. Все розкривається само собою і стається зрозумілим в одному слові — „Сталін“. Так ділила російська революція від складних понять про установчі збори і демократію до конституції в одному слові — „Сталін“ (Руское Слово, 14. I. 1937. р.). Це заперечення демократії в соціялізмі, роздвоєння Інтернаціоналів, диктатура пролетаріяту — це познаки однієї хороби, від якої б'ються в груди західньо-європейські специ від демократії — єресі соціялізму.

Ані ревізіонізм, ані синдикалізм, ані еволюціонізм, ані тим більш економічний матеріялізм не говорять про той фанатизм, який товаришить кожній революції і є її двигуном. Тільки його застосування дало большевикам змогу опанувати владу, а разом з тим і пробу реалізації марксизму, який в практиці показався далеко слабшим, ніж в теорії.

Влада, як засіб до зміцнення

За допомогу українським безробітним

Зима. Для одних — тепла праця, „білі радощі“, сите вдовілля, безтурботні затишні вечорі, розсміяний карнавал. Для других — брак праці а в слід за цим: чорна нужда, голод, холод, сірі, скорботні дні й надія на безвиглядність. В умовинах теперішнього соціяльного ладу на тлі суспільного лиха, що ним є щораз більше безробіття — слова про те, що „кожний є паном своєї долі“ і як внесок: „слабий хай гине“, заносять безсердешною фразою. І ті, що не закоштувавши гіркости життя, так говорять; що наболілу суспільну проблему розв'язують псевдоніцшеанськими фразами, це асуспільні осібняки, люди з психікою трутня й галапасницькими почуваннями.

Обов'язок прийти в підмогу українським безробітним, взяло на себе Т-во Українських Робітників „Сила“, організуючи в минулому році Зимову Допомогу.

Дня 16. листопада ц. р. Діловий Комітет Допомоги Українським Безробітним при Т-ві „Сила“ скликав ширшу анкету представників наших установ, видатніших громадян та представників преси, щоб здавши звіт з минулорічної праці, намітити пляни, шляхи й засоби для майбутньої Зимової Допомоги. Голова Т-ва „Сила“ п. Музика, вітаючи присутних, звернув увагу на потребу уважливо поставитися до справи, якою є справа українських безробітних.

Із звіту з минулорічної допомогової акції довідуємось, що допомогу в даровних обідах уділяв Комітет таким безробітним, що не мали рідні, ні постійного даху над головою, а треба було, щоб цей безробітний хоча раз на день з'їв теплу страву. На обіди ходило від 1. II. — 31. III. 320 осіб, а видано обідів 7.475.

Запомогу в натураліях уділяв Комітет родинам, що числили мінімум 4 особи. З тієї допомоги користало 190 родин, а видано 2.050 допомог. Як допомогу в опалі видано 13 тон вугля та 8 тон дерева. Запомогу в грошах дістало 400 осіб на суму 2.600 зл. Крім того уділював Комітет допомогу в біллю, одежі та ліках — загальний оборот ділового Комітету Допомоги Українським Безробітним виносив 17.676.96 зл. Готівка в сумі 24.50 зл. лишилася в Пром.-Банку до диспозиції цьогорічного ділового Комітету.

Намічуючи план цьогорічної зимової допомоги, головний Виділ Т-ва „Сила“ покликав до життя цьогорічний Діловий Комітет. Цей Комітет запрошує до співпраці почесний Комітет і та створить Пропаґандивний Комітет. Коли ці точки будуть вирішені, приступить до дальшої праці. Щоб Діловий Комітет міг уділювати допомоги, мусить мати на це відповідні фонди. І тут саме слово за цілим українським громадянством. Дальше акція піде таким шляхом: Діловий Комітет поведе відповідну акцію передовсім на терені власного Т-ва. Через філії свойого Т-ва поведе відповідну кампанію в краю. Звернеться з окремими відозвами до всіх більших, чи менших осередків українського життя, до міст, місточок і сіл, до всіх культурно-освітніх й економічних установ, до всіх філій читалень Т-ва „Просвіта“, „Рідна Школа“, „Сільський Господар“, „Кооперативи“ і т. д. До всіх чільніших громадян краю, а зокрема до всіх аматорських гуртків, щоб дали одну виставу, з якої дохід був би призначений на згадану ціль.

Після звітів вив'язалася оживлена дискусія, в якій дискутанти, піддаючи різні проекти і плани в організації зимової допомоги, виказали, що не байдуже ставляться до справи українських безробітних. Українське громадянство у свою чергу не повинно жалувати датків і пожертв, щоб уможливити перетривати скрутний зимовий час для цілих рядів українських безробітних. При тому слід пам'ятати одне, що це жаден акт ласки чи милосердя, а тільки обов'язок.

нації, а як штука політичних експериментів, манить до себе соціялістів усякої масти, і, діп'явши співають вони зовсім уже іншої пісні, говорять іншими словами. Отже кличі соціялізму — це тільки гарні слова й пісні, яких зовсім не думає ніхто провести в життя. Інша річ, що цю рибку клює іноді „малорос“, політично незрілий і сентиментальний; соціялізм бо одного навчився добре — затемнювати свої дійсні цілі. А при реалізації — ці кличі банкротують, хочуть цього вомаки, чи ні, гризуться між собою, чи ні. Про це слід завжди добре пам'ятати.

В. Пилипчук

На призабутих могилах

(Українська Студентська Громада на православному цвинтарі)

Сірі, олив'яні хмари налягли над Варшавою. На могилах серед густих кленів та лип, що гаєм прикривають православний цвинтар понуро-темно.

Наше товариство, понад тридцять осіб, оглядає невеличку, візантійсько-московського стилю, церковцю. Сходимо направо з головної алеї. Зараз таки під мурами церкви притулилися три могилі з характеристичними нагробниками: бетонові хрести (ордерового виду) з мідяним тризубом на перехресті.

— Це міністр внутрішніх справ У. Н. Р. Саліковський, літератор, там посол У. Н. Р. в Швайцарії др. Лукасевич, а ще дальше протоерей Українського Війська Анатоль Волкович — пояснює нам учасник визвольної боротьби п. Ф. Майстер. Приглядаємось зблизька, вичитуємо те все з написів. Тихо шелестить пожовкле листя кленів. Поважна задумана осінь і на нас наводить задуму. В уяві недавні бурхливі дні... Крізь прорідлі хмари легко усміхається заквривлене сонце, схиляючись до заходу.

Вузенькою бічною алейкою йдемо дальше. Онтам якось привітніше. Ніби на поляні в темному борі. Чи не омана? Мабуть так. Тут знову ті характеристичні нагробники з тризубами. І їх уже більше. Читаємо з написів: міністер Петро Холодний, міністр Кубанського Війська Сулянський, полк. Варавва, консуль У. Н. Р. Недзьвецький, проф. Біднов. Лежать генерали, полковники, хорунжі, сотники разом з підстаршинами й козаками. Тут і там дружина або донька чиясь.

Ось ми знову на головний алеї. Ліворуч одна більша, а праворуч ген під валом від поля друга менша група таких самих могил. Вони вирізнюються з-поміж інших. Тут вже переважно могили нижчих старшин, підстаршин та козаків. Впадає в око гробовець хорунжого Левка Гаєвського. Зверхи вмурований залізний хрест з написом: лицар залізного хреста за участь в зимовому поході.

В кого є тут родина, то й могила гарно впорядкована. Але багато занедбаних. Кілька навіть згубилось. На інших немає знову напису. Ніхто не знає, хто спочив у ній. Тільки вітер дзвонить металевим вінком.

Усіх могил понад сорок. Наросли вони через останні шістнадцять літ. Лягли в них недобитки Армії Симона Петлюри, зламані нуждою та скошені пошестями в таборах. Такі могили порозкидані по цвинтарях Европи, куди тільки доля загнала наших скитальців.

Ось і ті, що спочивають тут на далекому передмісті Варшави, Волі, ще кільканадцять років тому проходили зо зброєю в руці по безкраїх степах Східньої України. Боролися за славу Української Держави. Чи ж не заслуговують вони, творці тієї недавньої традиції, на кращу опіку над їхніми могилами?

„Позір!“ провідника й однохвилинна мовчанка на честь покійних лицарів. Тільки вітер шелестить пожовклим листям кленів та дзвенять на могилах металеві вінки. Закривавлене сонце щераз оглянулось, таємничо всміхнулося й зайшло за обрій. Зайшло. Та — віримо прийде ранок, воно зійде...

В-ва, 13. жовтня 1937. р.

М. Коваль.

Інвалідами Української Армії опікується УКТОДІ, Львів Потоцького 48. Не забувайте післати туди і свою лепту, бо без помочі Українського загалу праця Товариства не може вдоволити 2.000 інвалідів.

Читайте передплачуйте і поширюйте „Голос“ і „Напередодні“!

КОМУНІКАТИ

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНСТВУ, ЗЛОЖЕНИХ ВІД ДНЯ 9. ДО 19. ЖОВТНЯ 1937 р.

Краєвий Комітет Допомоги Українському Студенству у Львові, подає до відома, що на конта Комітету в Пром-Банку (ч. 140) і Центробанку (ч. 13060) наспіли від дня 9. до 19. жовтня ц. р. такі пожертви на допомогу українському студенству. Одноразові датки: Центросоюз, Львів 500.— зл., Земельний Банк Гіпотечний, Львів 200 зл., „Достава“ Львів 25 зл., „Сільський Господар“ Львів 20 зл. — Вп. п. Михайло Ґресько, Глиняни 10 зл., Кооп. „Своя Поміч“, Миколаїв н. Дн. 10 зл., Марія Панейківна, Львів 5 зл., Каролина Панейко, Львів 5 зл., Олена Горницька, Білич, п. Ст. Самбір 5 зл., Василь і Марія Яцульчаки, Синевідсько Вижне 5 зл., Войнаровська Степанія, Поморя 3 зл., Лотоцька Степанія 2 зл., дир. Шмата Василь, Чортків 3 зл., інж. Трачук, Чортків 2 зл., Вербицький Зенон, Чортків 0.50 зл., Шпитковська, Чортків 0.70 зл., дир. Кос, Чортків 1 зл., Пігути, Чортків 1.50 зл., мґр. Яр. Оробець, Чортків 1 зл., проф. Цвєк, Чортків 0.50 зл., С. Маньовська, Чортків 0.50 зл., Збірка на дансінґу Союзу Українок, Чортків 2.10 зл., з вистави преси на допомогу студ. Чортків 18.32 зл., П. Т. О. С. У. К. Чортків 5 зл., Михайло Копистянський 2 зл., Угрин Дмитро 5 зл., І. К., Варшава 5 зл., о. Бартків Василь, Стопчаків 5 зл., І. Е. Преосвященний Кир Іван Будка 50 зл. — **Разом 893.12 зл.**

Що-місячні датки на рік шк. 1937-38. Ревізійний Союз Українських Кооператив, Львів 100 зл., Вас. і Мар. Яцульчаки, Синевідсько Вижне 5, дир. Шмата Василь, Чортків 1, дир. Петрицький 0.50, Олеськів, Чортків 0.50, Телепко Ів. Чортків 0.50, дир. Тофан, Чортків 1, проф. Цвєк, Чортків 0.50, проф. Кріса, Чортків 1, Волощуківна, Чортків 1.20, Ліда Маньовська, Чортків 1, д-р Синенький, Чортків 4, Панасева, Чортків 1, д-р Електрович, Чортків 2, д-р Хичій, Чортків 1, „Залізний Базар“, Чортків 0.50, Ґалянтерія „Надія“, Чортків 0.50, Беднарський, Чортків 0.50, Селянська Мануфактура, Чортків 1, о. Кость Гаврилів, Чортків 0.50, Фотоґрафічне Заведення Петрицький, Чортків 1.50, Пігути, Чортків 1, д-р Росляк Михайло, Чортків 2, Андрій Шмата, Чортків 1 зл. — **Разом 128.70 зл.**

Всім П. Т. Жертводавцям складає Комітет щиру подяку.

За Президію Краєвого Комітету Допомоги Українському Студенству:

д-р П. Цимбалістий — голова. **д-р К. Чехович** — секретар.

ВАЖНЕ ДЛЯ БІБЛІОТЕК ФІЛІЙ І ЧИТАЛЕНЬ „ПРОСВІТИ“ ТА ІНШИХ ТОВАРИСТВ.

Тому, що закон суворо забороняє перетримувати сконфісковані книжки в бібліотеках установ, а за п'ять літ по виданню Т-вом „Просвіта“ першого спису сконфіскованих книжок — сконфісковано багато дальших видань, а до того цей перший спис вже давно вичерпаний, виринула потреба видати доповнений спис сконфіскованих книжок та недозволених періодичних видань. Такий спис (сторін 75) вже вийшов і Т-во „Просвіта“ переслало відповідну кількість примірників до всіх своїх Філій.

Читальні „Просвіти“ мають негайно купити його у своїх Філіях або безпосередно прислати до Централі 1 зл. та провірити докладно свої бібліотеки, щоб оберегти себе перед евентуальними законними консеквенціями. Це повинні зробити також усі інші товариства, що мають бібліотеки.

Ціна одного примірника 80 ґр.

ВИДІЛ УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНСЬКОЇ ГРОМАДИ в Кракові подає до відома усім довжникам допомогового реферату У. С. Г., які покінчили студії, що речинець вплачування рат з затягнених позичок продовжено до дня 15. XI. 1937 р.

Усіх довжників, які до того часу не вирівняють своїх залеглостей супроти Т-ва, або не вишлють жадного вияснення, з днем 15. XI. ц. р. передасться судовому поступованню.

ЗА ВИДІЛ У. С. Г.:

Лапичак Тома — голова. **М. Кравчук** — секретар

КОРОТКО:

АМЕРИКА

— В ПАСШ, у великій катастрофі перевозового літака згинули 22 особи.

— На біржі в Ню-Йорку прийшло мин. тижня до паніки і краху. Біржевики втратили за останній час 150 міл. фунтів штерлінгів.

— В Еквадорі, у середущій Америці, прийшло до державного перевороту. През. Пец уступив, складаючи свій уряд на руки Національного Зібрання.

АНГЛІЯ

— Лондон є загально-знаний між ін. з того, що в ньому постійно панує густа мряка. Мин. тижня ця мряка була така густа, що внаслідок темряви прийшло до численних вуличних катастроф. В одному тільки дні було 5 смертних жертв, а багатьох ранених.

— Недавній крах на біржі у ПАСШ відбився теж від'ємно на лондонській біржі. Головно дуже низько впали ціни металів (передусім цина).

ЕСПАНІЯ

— Національні війська здобули м. Хіхон у провінції Астурії. Хіхон — це останній великий порт на астурійському побережжі. Перед входом національних військ у місто, вибухли там криваві заворушення. Вуличне червоне бандитсько-анархістичне шумовиння мордувало цивільне населення, грабило склепи і підпалювало доми. Тепер, нарешті, цьому „щасливому і вільному“ кривавому „володінню“ червоних комуністичнобольшевицьких банд поклали рішучий та остаточний край національні війська ген. Франко.

— Червоні війська в Астурії окружені національними військами із усіх боків і їх положення є цілковито безнадійне. Команданти червоних (між ними один генерал і 3-ох московських старшин) ув Астурії втекли 5-ма сов. літаками з летунського майдану під Хіхон до Франції.

— На вістку про здобуття Хіхону націоналістами, відділи червоних військ, що боролися недалеко м. Овієдо склали зброю та піддалися націоналістам.

ДАНЦІҐ

— Данціґський сенат опрацював проект амнестії для політичних проступників.

ІТАЛІЯ

— До Риму приїхав німецький амбасадор у Лондоні фон Ріббентроп. Він був принятий мін. закорд. справ гр. Чіяно і Мусоліні'м. Додумуються, що предметом нарад були між ін. справи еспанська і китайська.

КИТАЙ

— Китайці послуговуються запальними гарматніми стрільнами. Ніппонці заявили, що робитимуть це саме.

— За час від початку вибуху війни між Ніппоном і Китаєм аж досі — ніппонці знищили 365 китайських літаків, а самі втратили тільки 46 літаків.

— В північному Китаю має незабаром повстати незалежний від Нанкіну уряд, під опікою Ніппону.

НІМЕЧЧИНА

— В Берліні згинув у двобою довголітній співробітник „Фелькішер Беобахтер'а“ — Ролянд Штрунк. Особисті й політичні вороги Штрунка образили честь його і його рідні.

ПОЛЬЩА

— Марш. Сміґлі-Ридз виїхав дня 23. X. ц. р. до Румунії, щоб узяти участь у врочистостях зприводу промування на військового старшину наслідника престолу кн. Михайла.

— В Катовицях арештовано 4-ох редакторів німецького часопису „Каттовіцер Цайтунг“ під замітом держ. зради.

— В Бєльську на Шлеську невідома ватага людей напала на поїзд, обкидаючи його камінням. У висліді поліц. погоні зловлено 8-х здогадних напасників.

— В Лодзі арештували кількох німців, головно евангелицьких діячів.

ПОРТУҐАЛІЯ

— Знесено тут остаточно девізові (вивіз грошей і т. п.) обмеження. Девізова торгівля є в руках кредитових державних установ та установ спеціяльно уповноважених.

СССР

— Появився декрет про ліквідацію мешканевих і мешканево-будівельних

Нові кати і нові жертви

НОВИЙ КАТ УКРАЇНИ

Довший час після ліквідації дощенедавнього шефа ҐПУ в Україні — В. А. Балицького, якого Москва перенесла за кару на Далекий Схід, сповняв функції „пана життя й смерти“ на СУЗ — москаль В. Т. Іванов, що через довгі роки дався в знаки українському робітництву в Донецькому басейні, де він кожний найменший спротив, страйк здушував розстрілами і засланнями в концентраційні табори.

Іванов, що за свою криваву роботу був кількакратно винагороджуваний „значком почесного чекіста“, був лише виконуючим начальним шефом ҐПУ на СУЗ, бо всю фактичну владу над відділами ҐПУ застеріг собі перед Сталіном — Єжов. Цей новий кат Москви сам особисто вів і веде всю „чистку“ в „засміченому — як кажуть — партійному і державному апараті“ на СУЗ, він же одинокий кермує цілою „боротьбою з українською націоналістичною контрреволюцією“.

„Почесний (!) чекіст“ Іванов був тільки заступником наркома внутрішніх справ (читай ҐПУ!). Тепер іменувала Москва нового наркомвнусправа в особі якогось Леплевського. Цікаво, що досі не подано про це жадного офіційного повідомлення. „Вісті“ вже від якогось часу у вичислюванні „можновладців“ на СУЗ завжди подавали його ім'я. Одначе щойно в числі з 17. 10., в одному з своїх звітів про наради „Тсоавіяхему“ в Києві, подали, що до центральної ради увійшов „народній комісар внутрішніх справ УССР — тов. Леплевський.“

„Вісті“ з 12. 10. повідомляють, що він перейшов „на іншу роботу“ і на його місце іменували М. М. Хотімченка.

Узв'язку з останніми нарадами центральної ради Тсоавіяхему, які закінчилися 16. жовтня, вибрали зовсім нову управу. Стара управа майже в комплекті знайшлася в тюрмах ҐПУ: одні за „контрреволюційну діяльність“ і використування тсоавіяхемівських організацій, чого доказом були, як пишуть „Вісті“ з 10. 10. районові і обласні з'їзди, для прикривання діяльности українських націоналістів; другі за те, „що розтринькували гроші“... на цілі революційної націоналістичної організації!

ЩЕ ПРО ЛЮБЧЕНКА

Київські „Вісті“ з 15. жовтня звітуючи про наради Тсоавіяхему пишуть таке:

„З великою промовою виступив Наумов (ЦК КПбУ), який розповів про мерзенну діяльність любченків і хвиль. **Любченко одержував десятки листів від трудящих Західньої України. У цих листах вони простягали нам руки дружби. Фашистський наймит Любченко ці листи пересилав фашистським катам, які розправлялися з дописувачами**“. (Підкрелення наше. — ред).

Мабуть більше глупого обвинувачення ніхто ніде не чув. Як з одної сторони здорово бреше нахабний москаль про „десятки“ листів ,трудящих“ (!) — (хіба члени московсько-жидівської КПЗУ це трудящі?) так з другої сторони в бездонно глупий спосіб обвинувачує ката українського народу — Любченка у зв'язку з „фашистами“. ,Товаришеві“ Наумову мабуть замале становище члена ЦК КПбУ московської експозитури на СУЗ, він всіма силами пнеться на, Поповим опорожнене, місце третього секретаря ЦК КПбУ. Мабуть за ці глупі заяви таки Сталін назначить його на це становище.

КУДРЯВЦЕВ — ВІЙСЬКОВИМ КОМІСАРЕМ К. В. О.!

Новий „світоч“ московського панування на СУЗ — недавно тому іменований 2. секретар ЦК КПбУ — С. О. Кудрявцев осягнув востаннє ще одне іменування. Його назначили третім членом Військової Ради Київської Військової Округи(побіч командувача округи Федька й військового комісаря Щаденка). Брутальний москаль контролює таким чином все життя на СУЗ від партії почавши, а на військові кінчаючи. Та чи довго тішитиметься він цею владою, більшою навіть, як мав сам Постишев? — З цього іменування виходить, що Москва готується до чергової розправи з українством, концентруючи всю владу в руках однієї людини. (За „Вістями“ 17. 10.)

ЗВІЛЬНЯЮТЬ, АРЕШТУЮТЬ, СУДЯТЬ

„Вісті“ з 17. жовтня доносять, що на останніх зборах харківського обкому КПбУ звільнили зо становища 1. секретаря обкому М. Ґікала. Про нього ходять поголоски, що він знайшовся під арештом ҐПУ. Ґікало недавно ще був секретарем білоруського центрального комітету компартії, потім карним шляхом перенесли його в Україну, щоби врешті решт посадити за ґрати.

Ходять ще поголоски, що ҐПУ арештувало голову т. зв. українського радіокомітету П. Кочета за контрреволюційну діяльність.

Чи Ви вже зложили свою жертву на українських інвалідів? Зложіть її негайно! Вашої помочі чекають найвірніші сини України!

Свято „Будучности“

ЗПРИВОДУ ПОСВЯЧЕННЯ ДОМІВКИ Т-ВА ДІВЧАТ ДОМОВОЇ ПРИСЛУГИ „БУДУЧНІСТЬ“

В неділю 28. X. ц. р. відбулося це велике свято наших дівчат. В трьох невеликих кімнатах зібралися вони численно разом із своїми провідниками, щоб натішатися вислідом своєї довголітньої праці.

Відчинила Свято голова Т-ва п. Гординська. Подала приявним короткий начерк історії Т-ва „Будучність“. Т-во існує від 1929. р. й гуртує біля тисячі українських дівчат. Небагато це, коли взяти під увагу, що в самому Львові є понад 10.000 отих дівчат, що невпинно йдуть із сіл. Одначе Т-во не змогло як слід поширити своєї діяльності, бо завжди бракувало йому працівників.

Доповнив мову голови один із ініціяторів Т-ва „Будучність“ Преосв. о. Микита Будка. Він теж підчеркнув недостачу працівників у Т-ві.

Справді, коли зважити як потрібною є така як „Будучність“ організація, дивно що так мало цікавиться нею наше громадянство. Адже кожний признає, що Т-ву „Будучність“ потрібно організаторок, що йшли б день-у-день на кожний міський ринок праці й збірали, гуртували з самого їх приходу в місто наших дівчат. Бо пізніше буває вже запізно. Сільські дівчата незвичайно невідпорний на різного роду впливи елемент.

Із новим етапом життя Т-ва „Будучність“ у власній уже домівці слід подбати нашому молодому жіноцтву, щоб Т-во не тільки змогло сплатити свою кам'яницю, але щоб стало **направду сильною твердинею для душ наших дівчат.**

У крутіжі світових подій

ЛІПШИЙ ЗЛИЙ МИР, ЯК ДОБРА ВІЙНА

Минулого тижня радив знову т. зв. „Комітет невстрявання“ (в еспанські справи) у Лондоні.

Спершу думали, що цим разом комітет, внаслідок неуступчивого становища Італії, раз і назавжди остаточно розлетиться. Але незрівняний політичний грач — Мусоліні і цим разом зробив здивованим дипломатам велику несподіванку.

А саме: італійський амбасадор у Лондоні Ґранді заявив несподівано ні більше ні меше тільки таке: Італія годиться на негайне т. зв. „символічне“ відкликання означеного числа чужоземних добровольців із обидвох воюючих сторін ув Еспанії. Рівночасно пропонує вислати до Еспанії міжнародню комісію для прослідження умовин евакуації добровольців у порозумінню з урядами у Валенсії (червоний) та в Саляманці (національний). Ця комісія має теж устійнити дійсну скількість чужинців, що воюють в Еспанії.

Це становище Італії підтримав вповні представник Німеччини. Представник СССР заповів свої застереження.

Більшість комітету, яка за всяку ціну хоче недопустити до розбиття нарад, прихилилася до становища Італії.

Франція намагається удавати, що вона вдоволена таким оборотом справи, але французька преса не ховає свого критицизму щодо цього французького „успіху“.

Італія щоправда відступила від свого попереднього домагання признати ген. Франко'ві всі права воюючої сторони — підносить більшість французьких щоденників, — але зате Франція згодилася на італійський проект відкликання чужоземних добровольців.

Знову ж французькі військові знавці твердять, що „символічне“ відкликання добровольців або не матиме ніякого значення, якщо ограничиться тільки до невеличких військових частин, або теж може погіршити положення оборонців Мадриду, якщо прибере більші ро міри. Бож ген. Франко може собі позволити на відсилку деякої скількости італійських бриґад, якщо взаміну осягне відкликання із боку червоних „міжнародньої бриґади“. Бо ця різношерста збиранина авантюристів і пройдисвітів із цілого світа, що її називають „міжнародною бриґадою“, є під цю пору головною підставою опору еспанських червоних.

Врешті підкреслюють у Парижі, що Італія за ціну дрібних формальних уступок здобула те, про що її найбільше йшло: протягнути ту цілу справу з добровольцями і в той спосіб дати змогу ген. Франко'ві за той час на полі бою остаточно і дійсно збройною силою направду вирішити цілу справу.

Обговорюючи цілу ту справу французький щоденник „Ентрасіжан“ дае такий характеристичний наголовок над своїми міркуваннями:

„Ліпший злий мир, як добра війна“.

Знову ж комуністична „Юманіте“ пригноблена великим осамітненням совєтської делеґації, в гострих словах висловлює своє обурення, кажучи, що Франція скапітулювала перед Італією і Німеччиною.

Щоб вести мудру політику й осягнути бажані успіхи, треба мати олій в голові. Цей „олій“ завжди мали і мають Мусоліні та Гітлер, але його таки бракує московським й усяким іншим большевикам. І тому вони, хоч які хитрі й безпардонні, програють врешті-решт усюди і завжди, аж остаточно перестануть уже небаром навіть програвати, бо... **програють цілковито раз назавжди...**

БОЛЬШЕВИКИ ВСЮДИ ОДНАКОВІ...

Щодня читаємо про масові розстріли в СССР і то не тільки сірих громадян, але й недавних всевладних партійно-державних большевицьких можновладців та вельмож. Це вже стало у Большевії правилом: За кожну невдачу режиму когось обвинувачувати, на когось спихати вину. І чим більша якась невдача, тим більший своїм дотеперішнім становищем мусить бути „жертвенний козел“.

Але так діється не тільки в С. С. С. Р., але й усюди там, де до голосу приходить Москва безпосередньо, або через своїх аґентів, вислужників і прислужників. Так діється теж й ув Еспанії.

Для прикладу: Червоне валенс. „міністерство оборони“ подає, що на приказ військового міністра черв. „уряду“ арештовано недавніх ще черв. генералів: Торібіо Мартінез Кабрера і Хозе Асенчіо у Валенсії. В цій самій справі арештовано ще полковника піхоти Мануеля Фернандез Артеада та ген. Мартінез Монхе.

Арештовані верховоди займали високі становища в часі жорстоких боїв за Маляґу: ген. Асенчіо був тоді віцеміністром війни, ген. Кабрера начальником штабу міністерства війни, а ген. Мартінез Монхе комaндантом південного фронту.

Тепер їх судитимуть... за зраду (моск.-большевицька назва: „вороги народу“!), за те, що вони начебто... навмисне й добровільно віддали Маляґу ген. Франко'ві.

Як бачимо однаково діється як у московській так й ув еспанській Большевії!.. Й однаково безсильно хоч ще люто й криваво борсаються вони у своїх передсмертних судорогах. Та їх ніхто й ніщо вже не врятує!..

НІМЕЧЧИНА І ЧСР

Події в Тепліцах-Шанові (про це подаємо в коротких вістях) відбилися голосним відгомоном передусім в Німеччині. Ціла німецька преса обговорює широко „теплїцький скандал“ та отвертий лист провідника судетських німців Генляйна до презид. Бенеша.

І так напр., „Дойче Діпломатіш-Політіше Корреспонденц“ пише, що видвигнене Генляйн'ом домагання автономії для судетських німців є узасаднене. Не можна дивуватися, що вони бажають, аби їх власна земля була в правлінню їх земляків. Із чеського боку старалися досі здусити в корені всі змагання в цьому напрямі. Рівночасно намагалися чехи представити всякі вісти про національні конфлікти в Ч. С. Р. — як сплетні і видумки деяких чинників у Німеччині. При цьому Чехословаччина, впевнена у своєму союзі із Совєтами і Францією, дуже сподобала собі ролю підтримувати штучні чи теж дійсні анімозії (ворожі наставлення — ред.) загряниці супроти Німеччини“.

„Якщо керовничі круги Ч. С. Р. — закінчує „Д. Діпл. Політ. Кореспонденц“, — будуть надалі триматися уперто теперішньої політичної і державної структури (устрою — ред.) своєї держави, то не можна їх у ніякому випадку вважати за конструктивний елемент для миру в Европі“.

В Берліні підкреслюють, що події в Тепліцах мають дуже велике значення і можуть потягнути за собою дуже далекойдучі наслідки. Ці події — твердить Берлін, — це свідома, згори уплянована провокація, якої ціллю є поплутати і загострити взаємовідношення поміж Німеччиною і Ч. С. Р.

Чехословаччина переживає дуже гостру національну кризу. Ця криза де-більше поглиблюється і ускладнюється. Доля ЧСР, як штучного зліпка різних національностей (чехів, словаків, українців, німців, мадярів і т. д.), є дуже проблематична і просто безнадійна! Бо такі зліпки скорше чи пізніше, але завжди розліталися.

ДАЛЕКИЙ СХІД

Мин. тижня монгольсько-ніппонські війська під командою ген. Лішушін'а увійшли тріюмфально до Паотоу (кінцева залізнича стація залізничого шляху Пекін — Сеюан). Населення Паотоу вітало захоплено монгольсько-ніппонські війська.

Монгольські князі і вожди племен висилають своїх представників до Паотоу скласти чолобитню князеві Те, начальному вождові монгольської армії, і запевнити його у підтримці в боротьбі за визволення Внутрішньої Монголії з-під китайського панування і затамування проникання комуністично-большевицьких впливів із Монголії Зовнішньої.

На шанґайському фронті, в часі бомбардування Ганкоу, знищили ніппонці 31 китайських літаків.

СОВЄТИ ВОЮЮТЬ УЖЕ ЯВНО ПО СТОРОНІ КИТАЮ!

Мин. тижня 15 совєтських літаків, співділаючи з китайським військом, збомбардували кілька міст у південно-західній частині Сінкіян'ю (китайський Туркестан). Збомбардовані міста Яркaнд, Карґалик, Гума, Хотан й інші.

Внаслідок бомбардування було багато смертних жертв з-поміж цивільного населення.

Губернатор Сінкіян'ю є прихильником Совєтів. В останньому часі м. Гамі зайняли мусулманські війська, а місто Паотоу війська ніппонсько - монгольські. В цей спосіб перервано сполуку поміж Сінкіян'ю і Китаєм та внеможливлено доставу зброї із СССР до Китаю.

Звідці гнів московських большевиків і те, що вони вже явно і збройно виступили по стороні Китаю.

(Докінчення із 4-ої сторінки)

кооператив. Всі помешкання переходять під заряд міських рад або державних установ. Цей декрет узалежнює льокаторів безпосередньо від держави, яка буде накидувати льокаторам умовини найму та приділювати помешкання. Умова поміж льокатором і державою може бути заключена найвище на 5 літ. Льокатора, що залягає три місяці із комірним, викинуть (ексмісія). Держава застерігає собі право вповадити до помешкання субльокатора, якщо узнає, що головний льокатор займає більше помешкання, як це устійнює правило. — Причиною ліквідації мешк. кооператив — виясняє „Труд“, — було те, що ці кооперативи були „засмічені ворогами народу, троцькістами, бухарінцями, шкідниками й диверсантами“. — Як бачимо, СССР із кожним днем стає щораз більше казармою, а точніше, тюрмою і концентраційним табором.

— Мин. тижня в одному тільки дні розстріляно в СССР 65 осіб.

ЧСР

— В місцевости Тепліце-Шанов прийшло до сутички між судетськими німцями і поліцією. У висліді поліція побила гумовими палками м. ін. теж кількох нім. послів. Ці події викликали велике загострення відносин поміж Берліном і Прагою.

— Крім цього провідник судетських німців Генляйн, використовуючи „теплїцький скандал“, видвигнув дуже рішуче домагання автономії для судетських німців, що їх у ЧСР є майже чотири мільйони.

„РОБОТА“ КОМІНТЕРНУ

Пресова Служба „Антикомінтерну“ подає в своєму 20. числі таку хроніку діяльности московського Комінтерну.

28. ВЕРЕСНЯ ц. р. В Мадриді, щоб вимусити зізнання за наказом большевицьких підпалячів, повиривано восьми жінкам нігті на руках. Одна жінка з болю збожеволіла.

29. ВЕРЕСНЯ ц. р. У Варшаві, замкнули дві жидівські книгарні, бо виявилося, що вони продавали комуністичну аґітаційну літературу. Арештували довгопошукуваного большевицького ката жида Абрагама Швулевіча.

Вілляверд (Еспанія). Большевики, що перейшли на сторону націоналістів оповідають, що багато червоних еспанців вимордували большевицькі московські ватажки. В серпні стрaчено 300 робітників.

30. ВЕРЕСНЯ ц. р. В Ню-Йорку. За віродостойними заподаннями Пастора Куррана, президента американського протикомуністичного союзу, перебуває в З'єдинених Державах 3.000 московських аґентів для большевицької аґітації.

1. ЖОВТНЯ ц. р. В Ріо де Жанейро розкрили плянований комуністичний державний переворот. Переворот мав вибухнути з кінцем жовтня. В пляні було: перебити військо, знищити повітряну й морську фльоту, а через підпали й морди стероризувати населення.

3. ЖОВТНЯ ц. р. В Лондоні. Комуністи напали на фашистів Мослея, що машерували через місто. Комуністи нагально атакували поліцію. Між червоними напасниками находилося приблизно до 100 жидів.

5. ЖОВТНЯ ц. р. В Мадриді. Нова хвиля терору потягнула безчисленні жертви. Арештувано понад 1.000 осіб, з яких більшу частину розстріляли.

6. ЖОВТНЯ. У Варшаві. В одному селі, коло столиці арештували небезпечного аґента комінтерну, Сохая. Його вишколили в Москві на аґента, та із спеціяльними інструкціями вислали до Польщі.

7. ЖОВТНЯ ц. р. В Дамаску. Як виявилось, убивником бритійського окружного комісаря в Назареті, Нидревса є комуніст, що вибрався з Америки до Сирії. Він мав безпосередні зв'язки з Москвою.

Рига. В процесі проти тайної комуністичної організації засудили 10 обвинувачених, всіх жидів на довготермінову в'язницю. Жидівські висланники Москви намагалися зорганізувати в Латвії „фронт людовий“ під большевицьким проводом.

11. ЖОВТНЯ ц. р. В Канґас де Оніс. (Еспанія). Большевицькі підпалячі знищили в звірський спосіб місто. Підпалили церкви і доми, вимордували мешканців, між тим багато жінок і дітей. Тисячі знайшли смерть в пожежі.

ІЗ НАШИХ МІСТ І СІЛ

* Узв'язку з поминками, які відбувалися щороку, на могилах вирізаних большевиками 1919. р. українських ранених в Крем'янці — поліція арештувала кілька хлопців, підозріваючи їх в приналежності до О. У. Н.

* В 1937. р. повстали нові 2 кооперативні пекарні — в Борщеві і Богородчанах.

* В перших днях серпня опечатано несподівано Районову Молочарню в Топільниці, що була вельми невигідною жидівській молочарській централі в сусідному селі Тур'є.

* В Бучниках коло Болехова дня 21. м. м. відбулася величава маніфестація в 900-ліття проголошення Пр. Діви Марії Володаркою України. Кількість учасників доходила до 20 тисяч. Гарну промову на тому святі виголосив ред. Глібовицький зо Львова.

* В Добрівлянах (Стрийщина) відбулося дня 27. м. м. посвячення вугольного каменя під нову, муровану церкву.

* Дня 3. ц. м. в Ісаях (Турчанщина) відбулося посвячення домівки кооперативи „Єдність“, та свято десятиліття тієї кооперативи.

* Громадянство Стрия на анкеті дня 17. ц. м. рішило приступити до будови „Дому Української Культури“.

* Дня 14. ц. м. відбулося в Турці велике свято з нагоди століття роковин „Русалки Дністрової“.

* Екзикутор, екзеквуючи податок в купця Довбенюка в Делятині-Шевелівці — розбив пушку „Р. Ш.“, забираючи звідтам около 80 ґр.

* У Нагірянці (Бучаччина) шаліє пошесть червінки, що потягнула вже за собою жертви.

* Відбувся перший в нас маратонський біг (42 км.) на трасі Сколе-Стрий. Перший прибув М. Савчак в часі 3 год. 19 мінут і 3 сек.

* „Збудуймо неперехідний польський вал на наших кресах“. Під таким заголовком видав відозву „Секретаріят порозумєвавчи Польскіх Орґанізаций Сполечних Малопольскі Всходнєй“, взиваючи польське населення складати на будову костелів і „домів людових“ в Сх. Галичині.

* З'їзд польських міських купців і промисловців рішив, що необхідним є спровадити до Східної Галичини сто тисяч безробітних з кєлєцкого і краківського воєвідства й заняти їх тут при роботах.

* 17. ц. м. відбулося святочне посвячення каплиці, яку побудував собі жіночий манастир СС. Студиток в Якторові.

* Арештували урядовця Філії „Просвіти“ в Станиславові Д. Сворака.

* 10.000 зол. зібрали ощадностеві збірниці „Пром.-Банку“ у Львові й в краю в місяці вересні. За 15 місяців зібрав Пром.-Банк 90.000 зол.

* В Соснові (Підгаєччина) постріліли Петра Семенюка, що був знаний з комуністичних переконань.

* Аматорським гурткам в Княгинічку, Богушівці, Заборолі, Ім'янках, Теремнім, Воротневі відмовили дозволу на імпрези.

* Влада опечатала у Воротневі (Луччина) склеп кооперативи для скупу збіжжя.

* В Каліші помер ґенерал-хорунжий Гаврило Базільський, командант 1-ї запоріжської Стрілецької Дивізії.

Пам'ятайте при кожній нагоді, що за долю інвалідів відвічає той, хто післав їх до боротьби, — українська Нація! Обов'язком цілої Нації інвалідів відповідно забезпечити.

Робітниче питання в світлі двох енциклік

(Продовження)

Дальше у своїй енцикліці каже Папа Лев XIII., що усунення недомагань в життю робітництва можливе є тільки тоді, коли згідно із собою будуть співпрацювати Церква, держава, працедавці, та робітники. Коли б одначе Церкву виключено від уділу в тій праці, то всякі зусилля людські у напрямі поліпшення долі робітників будуть безуспішні.

Виринає питання: в який спосіб Церква може причинитися до позитивного розв'язання робітничого питання. Церква може причинитися через те, що навчає людей, що виховує їх та покликує до життя різні доброчинні інституції.

Отже передусім Церква вчить, що повна рівність між людьми є неможлива. Вже із своєї природи люди не є собі рівні, бо одному дала природа більше сил, а другому менше, один є з природи більш спосібним, а другий менше, і т. д. Дальше Церква навчає, що для осягнення добробуту, завжди треба буде працювати в поті чола. І дальше пояснює Церква, що терпіння ніколи не зникнуть з життя людини, бо є вони наслідком гріха первородного. З цього виразно слідує, що ті, які обіцюють людям рай на землі — ошукують людей. Бо повна рівність людей на землі не є можлива, а працювати і терпіти буде мусіти людина до кінця світа. Церква осуджує боротьбу між багатими і бідними, та навчає, що природа призначила одних і других до згідної співпраці в суспільності. Одні дають капітал, другі працю. Вони обопільно мусять доповнюватися, а не поборюватися. Церква у великій мірі може причинитися до зближення, та погодження верств багатої з бідною, бо повчає так працедавців, як і робітників про обов'язки, які на них тяжать.

Обов'язки робітників є такі: 1. Вони мають виконати працю, до якої вони зобов'язалися справедливо та добровільно умовою. 2. Не шкодити тому, що працю дає, ані на майні, ані на честі. 3. Уникати мають насилля та бунтів, а в кінці 4. не слухати ворохобників.

Коли ж іде про обов'язки працедавців, то вони є такі: працедавці мають шанувати людську гідність робітника, 2. мають уможливити робітникам сповнювання їх обов'язків релігійних, 3. не вільно їм обтяжувати робітників надмірною працею, 4. мають за працю давати справедливу заплату, 5. не вільно їм забирати робітникам ощадностей.

Коли б так працедавці, як і робітники, совісно виконували вище вичислені обов'язки, то між одними і другими мусіла б наступити згода та співпраця. Одначе Церква це більше хоче зблизити до себе працедавців та робітників. Тому вона пригадує, що ціллю життя чоловіка не є життя дочасне, але вічне життя по смерті. Життя дочасне є тільки приготовання до життя вічного. Чим отже є всякі багатства, або терпіння супроти вічности? Одні і другі проминуть скоро. Для вічної щасливости це є зовсім байдуже, чи має хто які багатства, чи ні. Важне є тільки це, як хто тих дочасних багацтв уживає.

Кожний чоловік має право посідати добра дочасні на власність приватну. Одначе треба пам'ятати про те, що в уживанні тих дібр людина не має повної свободи. Бо людина одержала ці добра не тільки для себе, але також і для інших. Щоправда, вона має право насамперед заспокоїти всі свої потреби життеві, а також стану, мешкання, удержання, забезпека будуччини родині, потреби культурні і т. д., одначе решту дібр, яка остає по заспокоєнні всіх потреб, повинна віддати убогим.

Про убогих Церква вчить, що убожество не є жадною ганьбою. Се ствердив своїм прикладом сам Син Божий, який сам добровільно став убогим.

Гідність людини не в посіданню майна, але в посіданню чесноти. Крім цього всі люди є дітьми Божими, та всі без вийнятку зістали відкуплені кров'ю Ісуса Христа.

Церква не тільки вказує на ліки, але також сама приноровлює їх. Церква виховує людей, та склонює їх до чесного життя, а це провадить знову до господарського добробуту. Життя чесне спроваджує Божу благодать, вчить скромности, та охороняє людей від проступків. Для убогих робить Церква різні добрі діла. Так було в перших віках християнства, так було завжди, так само є і тепер. Існують спеціяльні фундації церковні призначені для убогих, існують численні монаші чини, яких ціллю є опіка над убогими, існують також численні доброчинні товариства. Добродійности Церкви, яка спирається на християнській любові, невсилі заступити жадна добродійність державна.

Крім церкви — також і держава має працювати над розв'язанням робітничого питання. Держава повинна дбати про загальний добробут всіх громадян. З добробуту загального, випливає достаток одиниць. Але в окремий спосіб повинна держава занятися тими, що є слабі та упосліджені, отже верствою робітничою. Цього вимагає справедливість, бо верства робітнича є складовою частиною суспільности, а також робітництво є верствою найчисленнішою, та найбільш корисною в господарському життю.

(Далі буде)

О. К.

Господарські новини

ПОКАЗ УКРАЇНСЬКОГО ПРОМИСЛУ

Дня 7. листопада ц. р. улаштовують в Тернополі показ українського промислу. Ті українські фабрики, що не є ще зорганізовані в Союзі Українських Купців і Промисловців, а хотіли б узяти в цьому показі активну участь — нехай звернуться до Союзу Українських Купців і Промисловців у Львові, вул. Ґродзіцьких 1, де дістануть точні вказівки в тій справі.

УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВНІ ПЕКАРНІ В 1936. Р.

З кінцем 1936. р. на терені організаційного засягу Р.С.У.К. було 8 кооперативних пекарень.

В пекарні „Золотий Колос“ сума торгів побільшилася з 156 тисяч зл. в 1935. р. на 199 тис. зл. в 1936. р. У загальному збільшення продукції усіх пекарень виходить на 42 тис. зл.

НОВА СТАНИЦЯ У САМБОРІ

Кооператива „Народній Дім“ в Самборі, що ціллю поставила собі побудувати в Самборі Народ. Дім, урохомила торговельну крамницю з опаловим матеріялом і вугіллям. Громадяни Самбірщини повинні полагоджувати свої опалові запотребування в новій крамниці.

НОВА СТАНИЦЯ У ЛЬВОВІ

В неділю, 24. жовтня відбулося святочне відкриття і посвячення домівки Т-ва українських робітниць „Будучність“. Домівка разом з кам'яницею при вул. Собіського є новонабутою власністю згаданого Т-ва. В домівці відбуватимуться постійні фахові курси для домашньої прислуги, буде захист та дешева кухня для членів Товариства.

НОВА КРАМНИЦЯ

У Львові на Жовківській рогачці отворено українську крамницю шкури та шевського приладдя під фірмою Степана Гірного. Власниками тієї крамниці два абсольвенти високих шкіл. Новій крамниці бажаємо успіхів.

НОВА СТАНИЦЯ

В Калуші відчинено при вул. Словацького ч. 60 Підкарпатську Гуртівню споживчих товарів для приватного купецтва Калущини, як теж гуртовий склад овочевих вин та склад опалового дерева, вугля, коксу і трачиння.

З українського життя

Богослуження за Поляглих

Церковні братства храму Преображення св. Спаса у Львові подають до відома громадянства Львова, що в неділю 31. жовтня ц. р. о год. 18. відправиться в тій церкві поминальне Богослуження за поляглих українських вояків, а в понеділок, дня 1. листопада о год. 9. рано торжественна співана Соборна Служба Божа в наміренні Українського Народу.

Арештування на Волині

Дня 17. жовтня арештувала поліція в Кремянці братів Миколу й Михайла Медвецьких та Івана й Олеся Гарасевичів. Арештованих по допиті відставили до кремянецької вязниці.

В честь Кобилянської

Дня 17. ц. м. старанням філії „Союзу Українок“ та „Рідної Школи“ в Раві Руській влаштовано концерт в честь О. Кобилянської з нагоди її 50-літнього літературного ювилею. У програму ввійшли співи, реферат, декламації.

В Сокальщині дальше розвязують Читальні

В Сільці белзьким адміністраційна влада розвязала Читальню „Просвіти“ та Кружок „Рідної Школи“, в Гоголеві поліція з Корчина зажадала у Виділу місцевої Чит. „Просвіти“ видачі ключів від домівки і книжок діловодства, а що бібліотекаря не було дома поліція відчинила сама шафу і забрала Книгу протоколів, Книгу касову, спис членів, спис членів самоосвітнього гуртка й ін.

Засудили священика

Дня 19. серпня ц. р. о. Годунько зо Львова, перебуваючи на вакаційнім відпочинку в Космачі, виголосив там палку проповідь на святі Преображення Господнього. За це коломийське староство покарало його гривною у висоті 500 зл., або 20-дневним арештом. Внаслідок спротиву, що його вніс о. Годунько, відбулася 20. ц. м. апеляційна розправа перед коломийським окружним судом. Окр. суд затвердив оречення старости.

Продав віру батьків за 3 злоті

Один з наших збаламучених шляхтичів, греко-католик з села Криниці (Дрогобиччина) приніс до польського священика в Мединичах дитину до хресту. Коли ксьондз охрестив дитину — батько став упоминатися в нього заплати 3.— зл., бо мовляв, йому казали, що за кожну охрещену в в костелі дитину платять 3. злоті. Чи треба коментарів?

Конфіската календарів на Волині

Адміністраційна влада в Луцьку забрала з місцевої книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка всі цьогорічні календарі, видані в Галичині: „Просвіта“, „Український Інвалід“, „Сільський Господар“, „Золотий Колос“, „Батьківщина“ й інші.

Арештування

У звязку з підпалами домів і будинків польських колоністів в борщівському повіті — поліція арештувала Патрикія Січкова, члена „Просвіти“ і голову „Сокола“, Ст. Пшеничного Вас, Мельника, Вас. Дубика, Пет. Дубелку.

Зїзд москофілів у Сяноці

Як відомо природа часто примхувата. І от у своїй примхуватості держить вона при житті на нашій землі породу грубошкурих, твердолобих мамутів. Оці мідволобі мамути-москофіли організуюють в днях 31. жовтня і 1. листопада свій зїзд в Сяноці з нагоди 50-ліття тамошньої філії „О-тва ім. Качковського“. Патронувати цьому зїздові буде знаний москвофіль, обрусітель, апостольський адміністратор Лемківщини о. др. Я. Медвецький. Залю для їхнього зїзду відступить польський „Сокул“. Цікаво, чому на місце зїзду не визначили москвофіли Львова. Це мабуть тому, що скількість цих передісторичних оказів губилася б у Львові та не лишила б замітнього враження та може й ще чомусь...

Припинення в діяльности

Дня 26. 5. Т-во „Сокіл“ в Погорільцях одержало письмо від пов. старости в Перемишлянах, яким припинено в діяльности Товариство, тому що стверджено, що діяльність його виступає проти обовязуючого права та загрожує безпеці і т. д. через улаштовування нелегальних походів (зібрань) та заколочування публичного порядку. Від того рішення внесло Т-во „Сокіл“ відклик до тернопільського воєвідства. Дня 18. IX. ц. р. одержало Т-во від воєводи письмо, яким цей зарядив остаточне розвязання Товариства.

Засудили

Узвязку з Зеленосвяточними подіями в селі Бовшові (Рогатинщина) Город. суд в Болшівцях засудив 2 жінки на 100 зл. кари з заміною на 20 діб арешту, а одного 80-літнього старця на 200 зл. кари з заміною на 40 діб арешту. Обвинувачені внесли відклик до Окр. Суду в Бережанах.

На увагу українцям Равщини

До ресаврації п. Петшика в Раві Руській зайшов один громадянин, щоб пообідати. Кельнер ресторану, замісць замовлених страв подав інші. Коли гість звернув на це кельнерові увагу, почув ось таку відповідь: „Я із заходу, руської мови не розумію і розуміти необовязаний“. Дальше сказав, що гість сам собі винен, бо не говорив по польськи. А коли гість виходив — крикнув: „Не дочекаш жеби я учил сен по руску“. Така сама історія повторилася в другому ресторані, куди зчерги зайшов згаданий громадянин.

Покарали

Равське повітове староство покарало Осідача Володимира б. ст. пражської політехніки за „організовання маніфестації“ підчас „Свята Борців“ у Раві Руській гривною 100 зл. з заміною на двотижневий арешт та гривною 100 зл. за співання „Не пора“ теж із заміною на арешт, і крім цього двотижневим безоглядним арештом. Маніфестацію вище згаданий зорганізував в той спосіб, що йшов в почоті процесії з вінком до могил поляглих.

Українське письмо — гієроґліфи

Читальня „Просвіти“ в Городі (Косівщина) внесла до уряду ґміни в Соколівці прохання очевидно в українській мові на забаву з танцями. У відповідь на це прохання пан вуйт надіслав письмо з заборону, де між іншим пише: „Читанє гієроґліфув ест спеціяльносьцьон еґіптольоґуф, а в тутейшим уржендзе таких дотихчас не затрудняно...“

Ще про „стан посядання“

В Джурині (Чортківщина) відбулося посвячення нового костела в приявності представників цивільної влади, духовенства й поліції.

21. жовтня ц. р. переїздили через Люблин польські колоністи з радомського повіту, їдучи в ковельський повіт.

В Устю зеленім (Бучаччина) посвятили поляки „Дом людови“.

В Присівцях (Зборівщина) посвятили новий польський „Дом людови“.

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ! Ділом вшануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

Дайте доказ, що памятаєте про інвалідів У. Г. А.!

Сповніть громадянський обовязок супроти українських інвалідів! Дайте поміч окалічілим жовнірам Українського Війська!

КОНКУРС!

Потребуємо 10 популярних переконуючих рефератів про потребу й вартість самоосвіти для української селянської молоді

Кожний реферат має бути уложений у формі промови, в якій докладчик звертається безпосередньо до слухачів селян (короткі ясні речення, переконуючі приклади, захоплюючий тон).

За найкращий реферат призначена нагорода в сумі 50 зол. за дальші два по 30 зол. і всі інші приняті реферати теж будуть відповідно гонорова́ні (25 — 10 зол.).

Останній речінець присилання рефератів — 15 листопада.

В-во „ДЕШЕВА КНИЖКА“ Львів ул. Гродзіцких ч. 1/III п.

Нам пишуть

ІЗ ВІДНЯ

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛОНІЇ

Після вакацій, життя віденської колонії головно з приїздом студентів, з новою силою починає оживати. Цьогорічний сезон започаткувало українське робітниче Т-во „Громада“, яке по кількалітнім ходженні манівцями у хвості різних інгернаціоналів, віднайшло нарешті свою дорогу і тісно співпрацює із студенським Т-вом „Січ“, маючи й через свою чисельність великий вплив на життя української колонії у Відні. Студенти старалися, щоб найбільше робітниче Т-во української колонії Відня, найшло своє приміщення у домівці, де зосереджується усе українське життя Відня, що після довгих переконувань і сталось у цьому сезоні. 26. вересня ц. р. відбулося відкриття сезону в українському клюбі у великій його залі при співучасті та з привітами усіх українських Товариств, які вже тут примістились. Тепер що-неділі у тій залі відбуваються сходини українського робітництва, яке після приміщень по різних „наймах“ знаменито тут почувається й не потребує тяжко заробленого гроша видавати на алькогольні напитки. Робітники сходяться сюди погуторити. Крім того що-неділі слухають якихось актуальних відчитів та оглядають різні імпрези й представлення. Дня 3. жовтня ц. р. один з членів „Січі“ оповідав про гаразди українців на „різних не своїх землях“, що робітники вислухали з великим захопленням та нагородили прелегента рясними оплесками та просили Т-во „Січ“ уладжувати частіше подібні виклади. Між присутніми були люди, які більше 20 літ не бачили рідних сторін.

В неділю, 10. жовтня ц. р. влаштувало Т-во „Громада“ врочисту академію присвячену памяті І. Франка. Свято згуртувало поважну скількість громадян, переважали робітники, але не бракувало й інтеліґенції та студенства. Дбайлива підготова програми і старанне опрацювання поодиноких її точок без сумніву заважили на моральнім успіху академії. Святочну промову виголосив п. д-р М. Залізняк, даючи в ній освітлення особи й творчости І. Франка. як другого після Шевченка виразника українського національного міту, вказуючи на невичерпанність і невмірущість Франкового письменницького надбання, зокрема підкреслюючи його непереможний вплив на сучасне українське покоління та духове провідництво в добу національної революції. Промова викликала досить добре враження. Далі слідував терцет (скрипка, челло, фортепян) під орудою п. Занька, який зокрема за композицію капельмайстра А. Гнатишака, яка була без сумніву найбільшою атракцією програми, чаруючи своєю зразковою технікою зіграння, отримав невгаваючі оплески. Після деклямації відомої на віденськім ґрунті деклматорки п. Н. Ґрос „Пролог“ із Мойсея виконаної з великим мистецьким зрозумінням твору та деклямації „Досвітні огні“ наймолодшої члениці „Громади“, яка вчилася по українськи в українській шкілці, яку провадять члени „Січі“ й деклямації „Каменярі“ молодого робітника М. Остапчука, національним гимном закінчено цю Академію.

ВІДЕНЕЦЬ.

ІЗ СОКАЛЬЩИНИ

СІЛЕЦЬ БЕЛЗЬКИЙ

На наше село сипляться тепер всілякі благодаті і м. і. не минули вони й місцевих установ, а саме: 25. IX. ц. р. одержав голова читальні „Просвіта“ о. Теофіль Чайковський письмо із староства, яким завішено діяльність читальні і як причину подано „ґімнастичне цвіченя на взур войскови і под комендон войсковон“. Таке саме письмо одержав містоголова місцевого Кружка „Рідної Школи“ Микола Лозинський (голова Гриць Климів сидить у львівській вязниці). В додатку 6. X. ц. р. поліція опечатала домівку де містилася читальня „Просвіти“, Кружок „Р Ш.“ та другі установи. Дня 16. X. ц. р. поліція закрила місцеву філію (сметанкову станицю), яка належить до Районової Молочарні у Боянці. Місцева кооператива теж ледві дише від тягару всяких адміністраційних кар, але українське громадянство Сільця цим не зражується, а працею змагає до спільної мети. Треба

тільки звернути пильну увагу на те, щоб свідома молодь не приставала з всякого рода злодіями і цим не давала причин до нарікань старшого громадянства. Хто хоче товаришити з свідомими хлопцями села, мусить стати свідомим, чесним і характерним, а коли ні, то таких (злодіїв) будемо поборювати і бойкотувати на кожному кроці. **РОМАН.**

В Листопаді — місяці українських інвалідів зберіть жертви від знайомих та вишліть їх на адресу: УКТОДІ, Львів, Потоцького 48.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. В. В-ва. Щиро дякуємо за допис. Друкуємо. Не забувайте й на майбутнє.

Бутро. Дякуємо. Надіслані матеріяли використаємо.

Віденець. Дуже дякуємо. Друкуємо. Просимо дописувати. Від адміністрації йде окремий лист.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

ДО П. Т. КОЛЬПОРТЕРІВ-ДОВЖНИКІВ! В черговому числі подамо III. листу шкідників „Голосу“. Просимо отже використати ще цей тиждень на сплачування довгів.

Зголошуйтеся на кольпортерів „Голосу“ і „Напередодні“! Домагайтеся виказок заступників!

Вп. Липський Антін, Св. Заплачено до кінця ц. р.

Хв. Круж. „Р. Ш.“, Добр. Заплачено до кінця квітня 1938. р.

Вп. Саламанчук Гр., Сте. Заплачено до кінця листопада ц. р.

Вп. Штуль Олег, Вар. Заплачено до 15. вересня ц. р.

Вп. Юка, Пар. Кольпортера змінили. До вашого бажання ставимося прихильно. Пришліть свою знимку.

Вп. Маринюк Андр., Жел. Картку одержали, справу полагодили.

Вп. Івасечко Микола, Ск. Заплачено до кінця лютня 1938. р.

Вп. Кичун Яр., Кол. Часопис висилаємо постійно. Урґуйте на пошті. Заплачено до 20. вересня ц. р.

Вп Стефанів Микола, Пол. Заплачено до пол. квітня 1938. р.

Вп. Тишівницький Микола, Син. Подайте на своє місце другого кольпортера.

Вп. Менда Семен, Явор. Заплачено до кінця грудня ц. р.

Вп. Борковський Анатоль, Медв. Заплачено до кінця травня ц. р. Дописи присилайте.

Вп. Поліщук Гриць, Лем. Заплачено до кінця січня 1938. р.

В АДМІНІСТРАЦІЇ „ГОЛОСУ“ ЗЛОЖИЛИ:

НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛІ:

Н. Н. купець з Молодинча 5 зл. Збірка на весіллі 3 зл. Д. Ю. — Іванків 2.30 зл

НА ДОПОМОГУ СТУДЕНСТВУ:

Відчитова Секція при Філії „Просвіти“ в Жовкві 17.30 зл.

Громадяни Глинян: Михайло Хамула 1 зл., Катерина Фарміхівна 0.50, Анна Пелехівна 0.50, Володимир Хамула 1 зл., о. Данилевич Евстахій 0.50, Піхурківна Марія 0.20, Палчинський Іван 0.50, Якубовський Іван 0.50, Волошинова Стефа 0.50, Мр. Куницький Микола 2.—, Мр. Дучок Степан 0.50, Др. Климко Володимир 1.—, Тарабановичівна Філя 0.40, Мр. Дужий Михайло 1.—, Районова Молочарня 26.71, Др. Прічик Володимир 1.—. Разом 37.81 зл.

Місяць жовтень — це місяць змагань за здоровий український часопис!

Поширення „Голосу“ — це справа кожного українця!

Видає БОГДАН КРАВЦІВ. — Редагує Колегія. — За редакцію відповідає БОГДАН ЛОТОЦЬКИЙ. — Урядові години Редакції: від 10—13. Адміністрації від 8—15.

Друкарня Наукового Т-ва імени Шевченка у Львові, Чарнецького 26.